

4. Документальний фільм «Справа «Рифи»». URL: <https://youtu.be/uHe9eECH7xk> (дата звернення: 21.04.2021).
5. Львів'яни переглянули фільм «Справа «Рифи»». URL: http://news.ugcc.ua/news/lv%D1%96vyani_pereglyanuli_f%D1%96lm_sprava_rifi_80262.html (дата звернення: 21.04.2021).
6. Документальний фільм «Блаженніший». URL: <https://youtu.be/guY3Cta38nY> (дата звернення: 21.04.2021).
7. 17 лютого, у день народження патріарха Йосифа Сліпого, «Живе ТБ» запрошує вас на прем'єру фільму «Блаженніший». URL: http://news.ugcc.ua/announces/17_lyutogo_u_den_narodzhennya_patr%D1%96arha_yosifa_sl%D1%96pogo_zhive_tb_zaproshuie_vas_na_premieru_f%D1%96lmu_blazhenn%D1%96shiy_92303.html (дата звернення: 21.04.2021).
8. Топ-5 документальних фільмів про Патріарха Йосипа Сліпого, які варто переглянути вже сьогодні. URL: <https://velychlviv.com/top-5-dokumentalnyh-filmi-v-pro-patriarha-josypa-slipogo-yaki-varto-pereglyanuty-vzhe-sogodni/> (дата звернення: 21.04.2021).
9. Йосип Сліпий: молитва за Україну. URL: <https://youtu.be/p1L6GUUKFcM> (дата звернення: 21.04.2021).
10. Черевики рибалки. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B8 (дата звернення: 21.04.2021).
11. Сергійчук В. Перемоги над Йосипом Сліпим радянська влада не досягнула | Відкрита Церква. URL: <https://youtu.be/ziGuNSMISqQ> (дата звернення: 21.04.2021).

Папа Назарій

Науковий керівник – проф. Алексієвець Леся

ЛЮБОМИР ГУЗАР АРХІЄПІСКОП-ЕМЕРИТ

Актуальність теми дослідження. Блаженніший Любомир Гузар - постать, яка відома далеко за межами нашої країни, про яку хочеться говорити і слухати. Адже, безперечно, були люди, які не підтримували його погляди, навіть критикували. Але слова Любомира зберігали у своєму серці і часто до них повертались та переосмислювали. Любомир є яскравим прикладом свідомого громадянина своєї держави та справжнього церковного очільника, котрий дбає про те, щоб розвиток церкви йшов вперед.

Любомир Гузар очолював Українську греко-католицьку церкву десять років (2001-2011). За цей час йому вдалося чи не найважливіше — перенести престол УГКЦ до Києва, фактично зробивши церкву всеукраїнською, поступово стираючи асоціації виключно із західною Україною, а також просуваючи її на схід. На міжконфесійному рівні Любомир запам'ятався тим, що за часи його перебування на чолі Української греко-католицької церкви, всі суперечки, які стосувались віри, церков, були зведені до мінімуму. Завдяки цьому, Блаженніший Любомир, отримав визнання від інших очільників церков [1].

Він також став першим в історії УГКЦ патріархом, хто зрікся престолу. Коли Любомиру Гузару виповнилось 75 років, почав робити певні заходи на яких, головним чином, просив звільнити його з посади Глави Української греко-католицької церкви. Здавалося б, 75 років. Так, людина старіє, більша частина життя вже позаду, але з іншого боку, це великий життєвий досвід, який є важливим для такої управлінської функції. Блаженніший Любомир думав інакше. З огляду на те, що він повністю втратив зір, і значно почав погіршуватись слух, Блаженніший прийняв таке важливе рішення. Звичайно, у нього були помічники, які допомагали йому полагоджувати різного роду урядові справи, і допомогли б у подальшому. Але сам Любомир говорив так: «на мою думку, триматись влади за всяку ціну виглядає смішно. Треба думати, щоб справа йшла вперед» [2].

10 лютого 2011 року стало відомо, що Любомир Гузар більше не голова УГКЦ. Коли Блаженніший офіційно повідомив про свою відставку, у ЗМІ з'явилося оголошення «Він пішов, бо виконав усе, що обіцяв». При цьому Любомир не втрачав гумору, повідомив, що його відставка не зіпсувала йому апетиту. Блаженніший додав, що він вже не очільник церкви, але залишається її членом та членом свого народу [1].

Своїм вчинком Любомир Гузар довів, що влада - не головне. Головне в житті кожного – залишатись людиною, не звертаючи увагу на соціальний статус, етнічну приналежність, віросповідання [2].

Після свого зречення Блаженніший Любомир став іменуватися архієпископом-емеритом. Єпископи-емерити – це категорія пастирів, що заслуговують на особливу увагу. Уся Церква плакає глибоку повагу до цих найдорожчих братів, які залишаються важливими членами Колегії єпископів, а також вдячна їм за пастирське служіння, що виконували та далі виконують, офіруючи свою мудрість та досвід для спільноти [5].

Так і робив Любомир Гузар. Маючи досвід навчання в різних країнах світу, Блаженніший ділився своїми враженнями та мудрістю на зустрічах із молоддю та студентами, яких часто відвідував. Любомир з великою радістю відповідав на питання, які студенти хотіли він нього почути [1].

Також Блаженніший Любомир відвідував соціальні й громадські заходи з депутатами, юристами, підприємцями, які захоплювались ним, слухаючи відповіді на їхні запитання. Саме в таких моментах можна пересвідчитись у невичерпній мудрості Блаженнішого Любомира. Адже питання ставили люди різних професій, різного віку, світогляд котрих трохи різнився. Але Любомиру вдавалось, цілком коротко і лаконічно, відповісти кожному. Вражало те, що не маючи фізичної можливості підготуватись до певного заходу, тобто, щось почитати, чи підготувати якісь нотатки, адже Любомир був незрячим, він був готовий на всі сто відсотків. Його розсудливість і пам'ять дивувала всіх [1].

На різноманітних зустрічах Любомир закликав бути добрими. Бути добрим вчителем, добрим лікарем, добрим підприємцем. Блаженніший надавав доброті провідне значення у житті людини. «Людина вважається доброю тоді, коли робить добро, сіє його навкруги себе щодо рідних, близьких, приятелів, знайомих. Бути добрим – це передусім намагатися бути собою, бути людиною. Тобто сповняючи своє призначення, відповідаючи своїй людській природі, ми виявляємо нашу доброту», - говорив Любомир [4].

Блаженніший Любомир любив людей і хотів залишити щось після себе, тому активно працював над написанням різного роду праць. Книги Любомира Гузара почали поширюватись у суспільство і доходили до сердець читачів. Блаженніший Любомир не намагався виокремити себе з-поміж інших людей, він дуже чітко і простими словами розкривав складні теми, цим його праці і набули популярності.

Життя Блаженнішого Любомира Гузара обірвалось 31 травня 2017 року на 85 році життя. Це була велика втрата не лише для греко-католиків, але для держави. Сумна подія об'єднала, люди з всієї України по кілька годин стояли в черзі, щоб віддати останню шану великій людині. Такого велелюдного прощання за часів незалежної України ще не було. Ім'я Любомира завжди буде згадуватись в історії УГКЦ та України, як «моральний авторитет нації». Його цитати, повчання залишаються дороговказами для українського народу.

Після відходу від земного життя Любомир не втратив популярності. Ним продовжують цікавитись науковці, молодь, історики, а сучасні письменники посвячують йому книжки. Останній травневий день 2017 року не віддаляє нас від Блаженнішого Любомира Гузара, ми лише краще розуміємо велич цієї надзвичайно скромної, але водночас і впливової людини, усвідомлюємо, наскільки Любомир був і залишається важливим для України, церкви та народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Щоткіна К. Любомир Гузар. Хочу бути людиною. Харків: Віват, 2017. 267 с.
2. Климончук О. Любомир Гузар. Знамениті українці. Харків: «Фоліо» 2020. 121 с.
3. Блаженніший Любомир (Гузар). Правдиве замирення – справа обох сторін // Дзеркало тижня, 21.01.2016.
4. Гузар Л. Про гріхи і чесноти. Харків: Фоліо, 2018. 141 с.
5. Офіційний сайт Українська Греко-Католицька Церква. Положення Єпископа-емерита. Електронний ресурс. http://ugcc.ua/documents/polozhennya_pro_yepiskopaemerita_78310.html.